19/04/2022

Πώς ο Ιούδας πρόδωσε τον Χριστό

/ Γνώμες

Ο Ιούδας

Του π. Μαξίμου,

Ι. Μ. Παραμυθίας Ρόδου

1. Είναι απορίας άξιο, πώς ο Ιούδας πρόδωσε το Δάσκαλό του, ενώ Τον έβλεπε να κάνει τόσα μεγάλα θαύματα;

Ο Ιούδας αρχικά πρέπει να ήταν καλός. Όπως και οι άλλοι μαθητές του Χριστού, εγκατέλειψε κι αυτός για τον Μεσσία και συγγενείς και δουλειά. Σίγουρα θα υπέμεινε ταλαιπωρίες κατά τις πεζοπορίες των τριών χρόνων της δημόσιας δράσης του Χριστού. Ο Χριστός έστελνε κατά τις περιοδείες Του σε χωριά και πόλεις μαθητές Του για να προετοιμάσουν τους ανθρώπους. Οι μαθητές τότε, μαζί

και ο Ιούδας, κήρυτταν για τον Μεσσία που ήλθε, κι επιβεβαίωναν τα λόγια τους με θαύματα (Ματθ. 10,1-8). Ο Ιούδας τιμήθηκε ιδιαίτερα από το Χριστό με το να κρατάει το κοινό ταμείο. Απ' αυτό ψώνιζε και έδινε χρήματα για φιλανθρωπία σε πτωχούς (Ιωάν. 13,29). Όταν ο Χριστός ξεκίνησε από τη Γαλιλαία προς την Ιουδαία για να θυσιασθεί, Τον ακολούθησε και ο Ιούδας ακούγοντας τα λόγια του συμμαθητή του Θωμά: «Ας πάμε κι εμείς να πεθάνουμε μαζί Του» (Ιωάν. 11,16).

Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης γράφει πως ο Ιούδας είχε ήδη το πάθος της φιλαργυρίας (12,6). Φαίνεται πως υπέπεσε στο πάθος αυτό και οδηγήθηκε στην απιστία προς το Χριστό. Η φιλαργυρία άνοιξε την ψυχή του στο σατανά, έδωσε δικαιώματα στον πονηρό.

Ο Ευαγγελιστής Λουκάς (22,3) γράφει ότι, πριν συνεννοηθεί ο Ιούδας με τους αρχιερείς για την παράδοση, ο σατανάς εισήλθε μέσα του. Αυτό το επιβεβαιώνει και ο Ευαγγελιστής Ιωάννης (13,2) λέγοντας ότι ο σατανάς έβαλε στην καρδιά του Ιούδα την προδοσία. Ο ίδιος Ευαγγελιστής αναφέρει στο τέλος του Μυστικού Δείπνου ότι εισήλθε πάλι ο σατανάς στον Ιούδα (13,27). Ας το δούμε: Στη Βηθανία άλειψε τα πόδια του Χριστού μία γυναίκα με πολύτιμο μύρο. Ο Ιούδας με κάποιους μαθητές διαμαρτυρήθηκαν αγανακτισμένοι (Ματθ. 26,8 και Ιωάν. 12,4-6). Η διαμαρτυρία είναι δείγμα αμφισβήτησης του αλάθητου του Χριστού: πώς επέτρεψε αυτή την απώλεια; Όταν ο Χριστός επενέβη και ζήτησε να μην πικραίνουν τη γυναίκα για την εκδήλωση της αγάπης της, επειδή ετοίμασε το σώμα Του για τον ενταφιασμό, οι άλλοι σιώπησαν ταπεινά, ο Ιούδας όμως, ενοχλημένος και επηρεασμένος από το σατανά, πήγε για την προδοσία. Ο εγωισμός τον τύφλωσε. Σίγουρα ο Ιούδας δεν πίστευε στη θεότητα του Χριστού. Ένας Θεός αξίζει κάθε τιμής και θυσίας και δεν προδίδεται. Ήθελε να κάνει το δάσκαλο στο Χριστό. Μάλιστα έκρυψε τη φιλαργυρία του στο δήθεν ενδιαφέρον του για τους φτωχούς. Οι αμαρτωλοί συνήθως προσπαθούν να καλύπτουν τις αμαρτίες τους και να τις δικαιολογούν.

Με τη μεσολάβηση του Ιούδα οι αρχιερείς χάρηκαν (Μάρκ. 14,11 και Λουκά 22,5), γιατί θα μπορούσαν να συλλάβουν το Χριστό μακριά από τον όχλο και σε ώρα νυκτερινή, που όλοι κοιμούνται. Ο Ιούδας μάλιστα φανερά τους βεβαίωσε και τους έδωσε την υπόσχεση, ότι θα παραδώσει το Χριστό χωρίς την παρουσία του όχλου (Λουκά 22,6).

Η αιτία της προδοσίας δεν ήταν τόσο η φιλαργυρία, όσο ο εγωισμός του. Αν ήταν αποκλειστικά φιλάργυρος, θα έφευγε πιο νωρίς από το φτωχό δάσκαλο Χριστό. Αν και στο παρελθόν έκλεβε χρήματα, δεν εγκατέλειψε, όμως, το Χριστό. Τώρα τον εγκαταλείπει, γιατί θίχθηκε ο εγωισμός του. Αν δεν είχε μεγάλο εγωισμό, θα συνέχιζε να κλέβει και δεν θα πρόδιδε το δάσκαλό του. Βέβαια είχε και

φιλαργυρία, γιατί πήρε και χρήματα για να προδώσει το Χριστό.

Ίσως ο Ιούδας, όταν έχασε την πίστη του στη θεία προέλευση του Χριστού, άρχισε να εξηγεί τα θαύματα του Χριστού, όπως οι Φαρισαίοι, ως δαιμονικές ενέργειες. Ο εγωισμός σκοτίζει τον άνθρωπο, ώστε να μη διακρίνει το σωστό.

Ο Ιούδας τυφλώθηκε από τη φιλαργυρία, τον εγωισμό και το διάβολο και δεν έβλεπε τι πήγαινε να κάνει.

2. Η προδοσία του Ιούδα ήταν αναπόφευκτη και έπρεπε να γίνει;

Το ότι ένας μαθητής θα γινόταν προδότης, ο Θεός το προγνώριζε. Άλλωστε το προφήτευσε και ο Δαβίδ στην Π.Δ. (Ψαλ. 40,10). Ο Χριστός το προφήτευσε πολλές φορές. Ο Χριστός το προγνώριζε, αλλά δεν το προκαθόρισε. Το προφήτευσε, επειδή θα γινόταν. Ο Θεός είδε την προδοσία και την προείπε. Δεν φταίει η πρόγνωση του Θεού, αλλά η ελευθερία του Ιούδα.

Όταν, μετά τον πολλαπλασιασμό των πέντε άρτων και των δύο ιχθύων, πολύ πριν από το πάθος, μιλούσε ο Χριστός για την Θεία Κοινωνία, το σώμα και το αίμα Του, μερικοί μαθητές Του είπαν: «σκληρός είναι ο λόγος αυτός» και έφυγαν από κοντά Του. Ο Χριστός τότε είπε στους δώδεκα: «Μήπως θέλετε και σεις να φύγετε;». Ο Πέτρος απάντησε: «Πού να πάμε, εσύ μας μιλάς για την αιώνια ζωή και πιστεύσαμε και διαπιστώσαμε ότι εσύ είσαι ο Χριστός, ο υιός του Θεού του ζωντανού». Αποκρίθηκε ο Χριστός: «Εγώ δε σας διάλεξα εσάς τους δώδεκα; Κι όμως ένας από σας είναι διάβολος (κατήγορός μου)». Εδώ εννοούσε τον Ιούδα (Ιωάν. 6,60-71). Εδώ ο Χριστός λέει το παράδοξο: «αν και σας διάλεξα εγώ, ανάμεσά σας υπάρχει και προδότης».

Η θυσία του Χριστού στο σταυρό ήταν πιο επώδυνη, αφού προδόθηκε από έναν μαθητή Του. Αυτή η προδοσία μάς διδάσκει πως κινδυνεύουν όλοι όσοι βρίσκονται κοντά στο Χριστό. Ο Ιούδας αποτελεί πρότυπο πολλών μελλοντικών προδοτών. Αν ο μαθητής του Χριστού που έβλεπε τα μεγάλα θαύματα του Χριστού τον πρόδωσε, πόσο κινδυνεύουν οι μεταγενέστεροι που δε βλέπουν άμεσα το Χριστό και τα θαύματά Του;

Ο Χριστός θα συλλαμβανόταν και θα θυσιαζόταν και χωρίς τη μεσολάβηση του Ιούδα. Δεν είναι δυνατόν ο πανάγαθος Θεός να χρησιμοποιεί έναν άνθρωπο για το σχέδιό Του οδηγώντας τον στην αιώνια απώλεια. Αν έκανε θεάρεστο έργο ο Ιούδας, δε θα τον άφηνε ο Θεός να αυτοκτονήσει. Ο Ιούδας δείχνει τη μεγάλη διαφθορά των ανθρώπων και την ανάγκη της θείας θυσίας.

3. Γιατί ο Χριστός άφησε το μαθητή Του τον Ιούδα να τον προδώσει;

Ο Χριστός πολλές φορές προσπάθησε να τον αποτρέψει από την προδοσία. Αρκετό χρόνο πριν από το πάθος Του ο Χριστός επανειλημμένα (Ματθ. 12,40. 16,21-28. 17,12. 17,22-23. 20,17-19) προετοίμαζε τους μαθητές Του για το πάθος Του. Τους έλεγε πως θα πάθει πολλά, θα αποδοκιμασθεί από τους θρησκευτικούς άρχοντες, θα θανατωθεί και την τρίτη ημέρα θα αναστηθεί.

Σε μία προαναγγελία του Πάθους Του (Ματθ. 16,21-28), ο Πέτρος αντέδρασε και ζήτησε να μη συμβεί το πάθος. Ο Χριστός είπε στον Πέτρο: «Ύπαγε πίσω μου σατανά ...δεν ακολουθείς το θέλημα του Θεού, αλλά σκέφτεσαι ανθρώπινα». Στη συνέχεια ζήτησε από τους μαθητές Του αυταπάρνηση και είπε: «τι θα ωφεληθεί ο άνθρωπος, εάν τον κόσμο όλο κερδίσει, αλλά χάσει την ψυχή του». Αυτά τα λόγια ήταν και μία σκληρή προειδοποίηση στον Ιούδα για το χάσιμο της ψυχής Του για 30 αργύρια.

Στο Μυστικό Δείπνο μετά το πλύσιμο των ποδιών των μαθητών Του ο Χριστός είπε: «εσείς είστε καθαροί, αλλ’ όχι όλοι» (Ιωάν. 13,10-11). Γνώριζε αυτόν, που θα Τον παραδώσει. Στη συνέχεια, ενώ διδάσκει την ταπείνωση (γι’ αυτό έπλυνε τα πόδια των μαθητών Του), προειδοποιεί πάλι τον Ιούδα λέγοντας την προφητεία του Δαβίδ (Ψαλ. 40,10): «Εκείνος που τρώει μαζί μου ψωμί σήκωσε και με χτύπησε με τη φτέρνα του». Στην υποκριτική αταραξία του Ιούδα ο Χριστός ταράχθηκε για την απώλεια της ψυχής του και είπε καθαρά ότι κάποιος θα τον προδώσει (Ιωάν. 13,21). Ο Ιούδας πάλι έκανε τον ανήξερο. Ο Χριστός τον φανερώνει έμμεσα λέγοντας: «εκείνος που βούτηξε μαζί μου στην πιατέλα το ψωμί, αυτός θα με παραδώσει» (Ματθ. 26,23). Κι ενώ ο Ιούδας συνέχιζε να κρύβεται, λέει ο Χριστός απειλητικά: «αλίμονο στον άνθρωπο εκείνο μέσω του οποίου ο υιός του ανθρώπου (ο Μεσσίας) θα παραδοθεί. Καλό θα ήταν γι’ αυτόν να μην είχε γεννηθεί (Ματθ. 26,24). Κι ενώ όλοι έλεγαν «μήπως είμαι εγώ», ο Ιούδας, για να μη φανερωθεί με τη σιωπή του, Τον ρώτησε κι αυτός χωρίς ντροπή: «μήπως είμαι εγώ»; Ο Χριστός τού είπε: «Συ το είπες», δηλ., όπως το είπες.

Ο επιστήθιος μαθητής Του αναφέρει πως ο Χριστός στο όρος Γεθσημανή έριξε κάτω προς τα πίσω τον Ιούδα και τους στρατιώτες, όταν τον πλησίασαν (Ιωάν.18,5-6). Ο Ιούδας δε συγκλονίσθηκε, αλλά υποκριτικά χαιρέτησε το Χριστό λέγοντας «χαίρε ραββί» και Τον φίλησε εγκάρδια, «κατεφίλησεν αυτόν» (Ματθ. 26,49). Ο Χριστός δεν του κακομίλησε, αλλά του είπε: «φίλε, γι' αυτό που ήλθες εδώ, προχώρα» (Ματθ. 26,50). Ο Λουκάς (22,48) συμπληρώνει τα λόγια του Χριστού με την ερώτηση: «με φίλημα παραδίδεις τον Υιό του ανθρώπου;». Σα να του έλεγε: γνωρίζω γιατί ήρθες, είσαι προδότης, δε με ξεγελά το θερμό φιλί σου.

Ο Χριστός προσπάθησε να τον συνετίσει. Ο Ιούδας, όμως, ήταν αμετάπειστος στην προδοσία.

4. Μήπως ο Ιούδας πρόδωσε το Χριστό, επειδή δεν ήταν ο απελευθερωτής από τους Ρωμαίους;

Ο Χριστός ποτέ δε μίλησε για επανάσταση όπλων. Οι προειδοποιήσεις για το πάθος Του αποκλείουν κάθε ενδεχόμενο για επανάσταση. Αν ο Ιούδας ήταν ζηλωτής, δηλαδή επαναστάτης, θα έπρεπε να περιμένει μήπως ο Χριστός δείξει αργότερα τις θείες δυνάμεις Του και απελευθέρωνε το λαό. Με την προδοσία του οδηγούσε το Χριστό στην αφάνεια. Με το θάνατο του Χριστού δεν κέρδισε τίποτε η υπόθεση της επανάστασης. Αν ο Χριστός απογοήτευσε τον Ιούδα, ας τον εγκατέλειπε κι ας περίμενε άλλον απελευθερωτή Μεσσία.

Επίσης ο επαναστάτης Ιούδας δε δικαιολογεί τη μεταμέλεια του προδότη και τον απαγχονισμό. Όταν επέστρεψε τα χρήματα, είπε στους αρχιερείς: «παρέδωσα αίμα αθώο» (Ματθ.27,4). Ο επαναστάτης Ιούδας, επίσης, έπρεπε να κρατήσει τα χρήματα για τις ανάγκες της αναμενόμενης επανάστασης. Με τον απαγχονισμό του δεν άλλαξε η κατάσταση της ρωμαιοκρατίας.

Όλος ο λαός περίμενε απελευθερωτή Μεσσία. Όταν ο Χριστός πολλαπλασίασε τους πέντε άρτους και τα δύο ψάρια και έφαγαν χιλιάδες άνθρωποι, έλεγαν όσοι έφαγαν: «πραγματικά αυτός είναι ο αναμενόμενος προφήτης. Ο Χριστός αντιλήφθηκε ότι σκοπεύουν να τον κάνουν βασιλιά, και αναχώρησε στο όρος μόνος Του» (Ιωάν. 6,14-15).

Και οι μαθητές του Χριστού περίμεναν από το Μεσσία απελευθέρωση. Δύο μάλιστα από τους πιο κοντινούς, τα αδέλφια Ιάκωβος και Ιωάννης, μαζί με τη μητέρα τους ζήτησαν από το Χριστό, όταν σε λίγο θα γινόταν βασιλιάς στα Ιεροσόλυμα, να τους βάλει δίπλα στο θρόνο Του δεξιά και αριστερά. Ο Χριστός τους εξήγησε ότι

στα Ιεροσόλυμα τον περιμένει πικρό ποτήρι, πηγαίνει για πάθος (Ματθ. 20,20-23). Αυτοί όμως δεν πρόδωσαν το δάσκαλό τους.

Ο Ιούδας δεν ήταν επαναστάτης, αλλά μικρόψυχος, εγωιστής και φιλάργυρος.

5. Ο Ιούδας δε μετανόησε, όταν επέστρεψε τα τριάντα αργύρια και είπε στους αρχιερείς ότι αμάρτησε παραδίδοντας αίμα αθώο;

Άλλο πραγματική μετάνοια κι άλλο απλή μεταμέλεια. Η πραγματική μετάνοια χαρακτηρίζεται από την προσπάθεια για διόρθωση του κακού, ενώ η απλή μεταμέλεια είναι αλλαγή σκέψης (απλή μεταστροφή) χωρίς καμία προσπάθεια διόρθωσης του κακού. Ο Ιούδας αναγνώρισε το λάθος του, αλλά δεν έκανε κάτι για να το διορθώσει. Αν μετανοούσε πραγματικά, θα πήγαινε να βρει το Χριστό και με δάκρυα θα ζητούσε τη συγχώρηση, όπως έκανε ο Πέτρος.

Το ότι αυτοκτόνησε δείχνει ότι ο εγωισμός του τώρα λειτούργησε αυτοκαταστροφικά. Προφανώς έβαλε και το χέρι του κι ο διάβολος και τον οδήγησε στην απελπισία.

Αν ο Ιούδας μετανοούσε πραγματικά, θα σωζόταν.

Πηγή: Ορθόδοξη Ομάδα Δογματικής Έρευνας